

Sygn. akt I PZ 18/11

POSTANOWIENIE

Dnia 28 września 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Teresa Flemming-Kulesza (przewodniczący)

SSN Katarzyna Gonera

SSA Jolanta Frańczak (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa A. S.

przeciwko Miejskiemu Przedsiębiorstwu Komunikacyjnemu w C. Spółce z o. o. w C.

skarga o wznowienie postępowania w sprawie ... 159/06 o przywrócenie do pracy,

wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 28 września 2011 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i

Ubezpieczeń Społecznych w C.

z dnia 28 kwietnia 2011 r., sygn. akt ... 8/11,

oddała zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w C. postanowieniem z dnia 28 kwietnia 2011 r. odrzucił skargę powoda A. S. o wznowienie postępowania w sprawie z jego powództwa przeciwko Miejskiemu Przedsiębiorstwu Komunikacyjnemu spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w C. o przywrócenie do pracy i wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy, zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w C. z dnia 13 września 2006 r., sygn. ... 159/06, którym

oddalono apelację powoda od wyroku Sądu Rejonowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w C. z dnia 12 kwietnia 2006 r. w sprawie do sygn. ... 4608/05. W uzasadnieniu postanowienia Sąd Okręgowy wskazał, że zgodnie z treścią art. 407 § 1 k.p.c. skargę o wznowienie postępowania wnosi się w terminie trzymiesięcznym a termin ten liczy się od dnia, w którym strona dowiedziała się o podstawie wznowienia, a gdy podstawą wznowienia jest pozbawienie możliwości działania lub brak należytej reprezentacji – od dnia, w którym o wyroku dowiedziała się strona, jej organ lub jej przedstawiciel ustawowy. Powód zachowanie terminu do wniesienia skargi o wznowienie postępowania wywodził z faktu, iż dopiero podczas czytania akt sprawy w grudniu 2010 r. dokonał analizy zeznań świadka W. C., z których wynikało, iż świadek zataił, że w zakresie obowiązków pracowniczych powoda nie było obowiązku prowadzenia odręcznej sprzedaży biletów. Powód był obecny na rozprawie w dniu 20 lutego 2006 r., na której słuchany był świadek W. C., a zatem znał wszystkie okoliczności, o których zeznawał świadek. Taką samą okoliczność powód podnosił również w skardze o wznowienie postępowania wniesionej w lipcu 2010 r., która została odrzucona postanowieniem Sądu Okręgowego z dnia 22 listopada 2010 r. w sprawie do sygn. ... 100/10, a zatem przekroczył trzymiesięczny termin z art. 407 § 1 k.p.c., co skutkuje odrzuceniem niniejszej skargi, stosownie do treści art. 410 k.p.c.

Sąd Okręgowy podniósł także, iż za odrzuceniem skargi przemawiał brak oparcia skargi na ustawowej podstawie wznowienia. Powód jako podstawę wznowienia wskazał art. 403 § 1 – 3 k.p.c. i zgodnie z treścią art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 234, poz. 1571) należało możliwość wniesienia skargi oceniać na gruncie art. 403 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2009 r. Wbrew odmiennemu przekonaniu powoda za podstawę wznowienia nie można uznać późniejszego wykrycia wyroku Sądu Rejonowego w C. z dnia 26 lutego 2007 r., sygn. ... 106/06, mocą którego powód został uniewinniony od postawionego mu zarzutu oszustwa, albowiem podstawę wznowienia może stanowić wyłącznie wyrok dotyczący tego samego stosunku, który istniał już w czasie postępowania objętego skargą. Wyrok w sprawie karnej nie dotyczył tego samego stosunku prawnego, co wyrok w sprawie pracowniczej. Sąd Okręgowy

uwypuklił, iż nie można uznać, że na ustawowej podstawie oparta została podstawa wznowienia sformułowana przez powoda jako uzyskanie wyroku za pomocą przestępstwa, gdyż art. 403 § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga co do zasady stwierdzenia popełnienia przestępstwa w prawomocnym wyroku skazującym. Zatem nawet fałszywe twierdzenia stron w pismach procesowych nie stanowią o tym, że wyrok został uzyskany za pomocą przestępstwa. W zakresie kolejnej podstawy wznowienia opartej na treści art. 403 § 2 k.p.c. i określonej jako analiza zeznań świadka W. C. Sąd Okręgowy stwierdził, że mogą stanowić podstawę wznowienia środki dowodowe nie tylko nieujawnione, ale nieujawnialne tj. takie, o których istnieniu strona nie wiedziała i wiedzieć nie mogła i dlatego za podstawę wznowienia nie można uznać późniejszego wykrycia okoliczności związanych z brakiem w zakresie obowiązków powoda ręcznej sprzedaży biletów.

Na powyższe postanowienie zażalenie wywiódł imieniem powoda jego pełnomocnik zarzucając sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego polegającą na przyjęciu, iż w niniejszej sprawie nie występują ustawowe przesłanki wznowienia postępowania określone w art. 401 pkt 2 k.p.c., art. 403 § 2 k.p.c. oraz art. 403 § 3 k.p.c. oraz, że uchybiono terminowi określonemu w art. 407 § 1 k.p.c., a także sprzeczność istotnych ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego polegającą na przyjęciu, że brak jest istnienia tożsamości podmiotowej i przedmiotowej wyroków determinujących konieczność wznowienia postępowania zapadłych w sprawach ... 4608/05 oraz ... 106/06. Pełnomocnik powoda wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i uwzględnienie skargi o wznowienie postępowania poprzez ponowne rozpoznanie sprawy w granicach zaskarżenia. W wywodach zażalenia podniesione zostało, iż Sąd Okręgowy w C. po raz kolejny błędnie uznał, że w warunkach niniejszej sprawy zachodzi negatywna przesłanka niezachowania terminu określona w art. 407 § 1 k.p.c. mimo, iż powód wielokrotnie podnosił problem nienależytej reprezentacji przez pełnomocnika z urzędu w sprawie z jego powództwa o przywrócenie do pracy i wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy. Z tej przyczyny powód dopiero w grudniu 2010 r. dokonał prawidłowej analizy zeznań świadka W. C. i wyprowadził z ich treści określone konsekwencje prawne. Ponadto nie ma przeszkód procesowych, aby uwzględnić prawomocny wyrok w sprawie ... 106/06, którym

uniewinniono powoda od zarzutów, które doprowadziły do rozwiązania umowy o pracę w trybie natychmiastowym i odmienne stanowisko Sądu Okręgowego w tej kwestii jest chybione.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest nieuzasadnione.

W niniejszej sprawie trafnie przyjął Sąd Okręgowy, że skarga powoda o wznowienie postępowania nie została oparta na ustawowych podstawach wznowienia oraz wniesiona została z przekroczeniem trzymiesięcznego terminu wskazanego w art. 407 § 1 k.p.c. Stosownie do treści tegoż przepisu skargę o wznowienie postępowania wnosi się w terminie trzymiesięcznym; termin ten liczy się od dnia, w którym strona dowiedziała się o podstawie wznowienia, a gdy podstawą jest pozbawienie możliwości działania lub brak należytej reprezentacji – od dnia, w którym o wyroku dowiedziała się strona, jej organ lub jej przedstawiciel ustawowy. Ponieważ bieg terminu do wniesienia skargi o wznowienie postępowania jest uzależniony od podstawy wznowienia, jej brak w zasadzie czyni niemożliwym ustalenie, jaka chwila jest miarodajna dla określenia początku biegu terminu do wniesienia skargi.

Należy jednak zauważyć, że podstawę wznowienia wskazaną w art. 403 § 2 k.p.c. stanowi zdaniem skarżącego, wyrok Sądu Rejonowego w C. z dnia 26 lutego 2007 r., w sprawie ... 106/06, którym został uniewinniony od zarzutu oszustwa oraz ujawnienie okoliczności faktycznej – nieposiadania w zakresie powierzonych mu obowiązków pracowniczych obowiązku sprzedaży odręcznej biletów pasażerom autobusu, w związku z wykonywaniem której następnie uznano, że dopuścił się ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych. Dla przyjęcia, że w tym zakresie został przekroczony termin określony przepisem z art. 407 § 1 k.p.c. wystarczy stwierdzić, że taką samą okoliczność powód podnosił już we wcześniejszych skargach o wznowienie postępowania min. z lipca 2010 r., która postanowieniem z dnia 22 listopada 2010 r. została odrzucona przez Sąd Okręgowy w C., a Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 8 czerwca 2011 r., sygn. I PZ 7/11 - niepublikowane, oddalił zażalenie powoda na powyższe postanowienie.

Chronologia tych zdarzeń, co prawidłowo podkreślił Sąd Okręgowy, pozwala przyjąć w sposób jednoznaczny, że ujawnienie, iż powód nie posiadał w zakresie powierzonych obowiązków pracowniczych sprzedaży odręcznej biletów pasażerom autobusu, była znana powodowi już przed wniesieniem wcześniejszej skargi o wznowienie postępowania.

Jeśli natomiast chodzi o wyrok uniewinniający sądu karnego w sprawie do sygn. ... 106/06, skoro zapadł on w dniu 26 lutego 2007 r., to również wniesienie skargi o wznowienie postępowania opartej na podstawie art. 403 § 2 k.p.c. w dniu 3 stycznia 2011 r., nastąpiło z uchybieniem terminu określonego w art. 407 § 1 k.p.c. Podkreślić należy, że w przypadku wykrycia prawomocnego wyroku, dotyczącego tego samego stosunku prawnego, a więc jeśli chodzi o podstawę wznowienia wskazaną w art. 403 § 2 k.p.c., to aktualne pozostaje stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w postanowieniu z dnia 11 lutego 2010 r. w sprawie I PZ 20/09 – niepublikowane, którym oddalone zostało zażalenie powoda A. S. na postanowienie Sądu Okręgowego w C. odrzucające jego wcześniejszą skargę o wznowienie postępowania z uwagi na to, iż w tej podstawie nie mieści się wyrok zapadły po prawomocnym wyroku objętym skargą o wznowienie postępowania. Stosownie do treści art. 403 § 2 k.p.c. chodzi o wyrok, który uprawomocnił się przed wyrokiem objętym skargą i taką wykładnię potwierdza orzecznictwo Sądu Najwyższego przytoczone w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia przez Sąd drugiej instancji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 1997 r., I CKN 149/ 97, OSNC 1998 nr 1, poz. 9; z dnia 25 kwietnia 2008 r., I PZ 3/08, OSNAP 2009 nr 15-16, poz. 205; z dnia 15 grudnia 2009 r., II PZ 24/09, LEX nr 577836).

Poza tym nie zachodzi tożsamość stosunku prawnego w sprawie pracowniczej, która zakończyła się prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w C. z dnia 13 września 2006 r., ... 159/05 oraz w sprawie karnej – na którą powołuje się powód w skardze - zakończonej wyrokiem z dnia 26 lutego 2007 r., ... 106/06. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 8 czerwca 2011 r., sygn. I PZ 7/11 orzekł, że o tożsamości stosunku prawnego można mówić w sytuacji, gdy wyrok jest tożsamy zarówno od strony przedmiotowej, jak i podmiotowej, czyli dotyczy tych samych osób oraz tych samych praw i obowiązków pomiędzy tymi osobami (por.

postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2003 r., II UZ 1/00, LEX nr 464485; z dnia 10 listopada 2010 r., II UZ 29/10 – niepublikowane).

Zgodnie z treścią art. 403 § 2 k.p.c. można żądać wznowienia postępowania w razie późniejszego wykrycia prawomocnego wyroku, jednakże nie jakiegokolwiek, ale jedynie takiego, który dotyczy tego samego stosunku prawnego. Stąd trafnie uznał zaskarżonym postanowieniem Sąd drugiej instancji, że wskazywana w ten sposób przez powoda podstawa wznowienia nie występuje.

Prawidłowo też Sąd Okręgowy przyjął, że z powodu przyczyny wskazanej w art. 403 § 1 pkt 2 k.p.c. postępowanie wznowić można jedynie wtedy, gdy czyn polegający na podrobieniu lub przerobieniu dokumentu ustalony został za prawomocnym wyrokiem skazującym, chyba że postępowanie karne nie może być wszczęte lub, że zostało umorzone z innych przyczyn niż brak dowodów, a takie okoliczności w tej sprawie nie występują.

Podstawą wznowienia z art. 403 § 2 k.p.c. nie jest także dokonana przez powoda analiza zeznań świadka **W. C.**, **z których to zeznań wynika brak w zakresie obowiązków pracowniczych powoda** sprzedaży odręcznej biletów pasażerom autobusu, albowiem okoliczność ta była już konsekwentnie podnoszona przez powoda we wcześniejszych skargach o wznowienie postępowania i znana na etapie postępowania dowodowego prowadzonego w sprawie do sygn. ... 159/06. W myśl utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego wykrycie nowych okoliczności i środków dowodowych, o których mowa w art. 403 § 2 k.p.c., odnosi się do okoliczności i dowodów w poprzednim postępowaniu w ogóle nieujawnionych i wówczas nieujawnialnych, bo nieznanych stronie i dla niej. Nie dotyczy to również takich okoliczności, które strona mogła powołać w prawomocnie zakończonym postępowaniu, mając ku temu obiektywnie istniejącą możliwość (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 1999 r., II CKN 807/98, LEX nr 78214; z dnia 12 lutego 2004 r., V CZ 158/ 03, M. Prawn. 2006 nr 3, poz. 47; z dnia 25 maja 2011 r., II CZ 20/11, LEX nr 847128).

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 394¹ § 3 i 398¹⁴ k.p.c. orzekł jak w sentencji.

